

همایش سراسری رویکردهای نوین ارزشیابی آموزشی در علوم پزشکی

مشهد مقدس - ۶ اردیبهشت ماه ۱۳۸۹

کاربرد روش ارزشیابی بالینی مشاهده مستقیم مهارتهای عملی (DOPS) در مامایی

بی بی لیلیا حسینی: دانشجوی کارشناسی ارشد مامایی

فرزانه جعفرنژاد عضو هیات علمی دانشکده پرستاری و مامایی دانشگاه علوم پزشکی مشهد

زمینه و هدف: ارزشیابی، یکی از اجزای مهم و لاینفک یادگیری هر برنامه آموزشی است. در آموزش بالینی کسب توانمندیهای لازم در مواجهه با بیمار، بیماری و چگونگی اداره آن از ضرورت‌های اساسی این مقطع میباشد. به این منظور از شیوه‌های مرسوم و نوین ارزشیابی بالینی می‌توان استفاده نمود. اما روش‌های مرسوم ارزشیابی بالینی دارای خطاهایی از قبیل دادن نمرات غیرواقعی، و عدم انعکاس نقاط ضعف و قوت به دانشجو میباشند. لذا بکارگیری روش‌های نوین ارزشیابی بالینی از جمله مشاهده مستقیم مهارتهای عملی (DOPS)^۱ جهت برطرف کردن این نقاط ضعف ضرورت دارد.

بحث: DOPS، یک مقیاس درجه‌بندی ساختاریافته برای ارزیابی و ارائه بازخورد به اقدامات عملکردی است. برخی صلاحیت‌های مورد ارزیابی توسط این روش عبارتند از: دانش عمومی درباره عملکرد مورد نظر، رضایت آگاهانه، آمادگی قبل از عمل، بیدردی مناسب، توانایی تکنیکی، رعایت شرایط استریل، اداره پس از عمل و مشاوره و ارتباط. این روش علاوه بر ارزشیابی، موجب ارتقاء یادگیری فراگیران از طریق ارائه بازخورد میگردد. همچنین این روش مستلزم مشاهده مستقیم دانشجو در حین انجام یک عمل و ارزیابی همزمان بصورت کتبی است، لذا بازخورد ارائه شده به صورت عینی بوده و از اظهار نظر کلی پرهیز میگردد. علیرغم وجود مزایای مذکور، این روش دارای محدودیتهایی از جمله دشوار و وقتگیر بودن آن میباشد. از سوی دیگر با توجه به پیچیدگی کار بالینی و دخالت هر سه حیطه شناختی، عاطفی و روانی - حرکتی در آن، اهمیت والای روابط انسانی و بین فردی در رشته‌های پیراپزشکی از جمله مامایی و عدم توانایی یک روش در سنجش تمام حیطه‌ها، باید مجموعه‌های از روشها را اتخاذ نمود که قادر به سنجش هر سه حیطه باشند.

نتیجه گیری: استفاده از DOPS جهت ارزشیابی بالینی دانشجویان مامایی، در صورت وجود نیرو و شرایط مناسب، نه تنها ارزشیابی عینتری را فراهم ساخته بلکه به آموزش بیشتر فراگیران، همزمان با ارزشیابی میپردازد.

واژه های کلیدی: مشاهده مستقیم مهارتهای عملی، ارزشیابی بالینی، دانشجویان

^۱ Direct Observation of Procedural Skills